

**ONDERSTEUNING
BIJ
PASSEND
ONDERWIJS
AAN SCHOLEN
IN REGIO
HAAGLANDEN**

Passende oplossingen
in een goed
samenwerkingsverband

EXPERTISECENTRUM
Inspecteur S. de Vriesschool

**Het expertisecentrum
Inspecteur
S. de Vriesschool
biedt onderwijs en
ondersteuning op maat
aan leerlingen met een
grote ontwikkelings-
achterstand in de
bassischool leeftijd en
in de leeftijd van het
voortgezet onderwijs.**

Wie zijn wij

De Inspecteur S. de Vriesschool is een openbare school voor Zeer Moeilijk Lerenden (ZML) in de leeftijd van 4 tot 20 jaar. Wij hebben twee afdelingen, het speciaal onderwijs (SO) en Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO).

Het onderwijs op de Inspecteur S. de Vriesschool richt zich op leerlingen met beperkte verstandelijke vermogens, die daardoor op leergebied problemen ondervinden bij het aanleren van schoolse-, communicatieve- en sociale vaardigheden. Omdat de ontwikkeling net even anders en langzamer (kleinere stapjes) verloopt dan bij leerlingen op een basisschool hebben onze leerlingen veel begeleiding en sturing nodig. Wij bieden onderwijs op maat waarbij de mogelijkheden en behoeften van de leerling centraal staan. Voor alle leerlingen stellen wij een ontwikkelingsperspectief vast waarin we een verwacht uitstroomprofiel bepalen.

Zo hebben wij op onze SO afdeling een speciale snoezelruimte en MI-ateliers. Onze VSO afdeling heeft behalve 14 leslokalen ook goed geoutilleerde praktijklokalen, leerpleinen en prachtige sportvoorzieningen. Behalve MI-school zijn wij ook een Kunstmagneetschool en zijn we de eerste Sportactieve School binnen het ZML-onderwijs.

Onze school gebruikt in haar lessen het concept meervoudige intelligentie (MI). Hierbij wordt er van uit gegaan dat een mens op verschillende manieren intelligent is en dat men in het onderwijs alle vormen van intelligentie aanspreekt en stimuleert. Naast enthousiaste, deskundige leerkrachten en onderwijsassistentes is er ook specifieke deskundigheid aanwezig zoals logopedie, remedial teaching, orthopedagogie en maatschappelijk werk.

Doelgroep van de Inspecteur S. de Vriesschool:

- 1. Leerlingen met een IQ lager dan 55**
- 2. Leerlingen met een IQ tussen 55 en 70 en een stoornis die het leren en de sociaal emotionele ontwikkeling ernstig beperken (ADHD, ADD, Autisme)**

Wat is Passend Onderwijs

De meeste kinderen hebben bij het leren in meer of mindere mate hulp nodig. Binnen Passend Onderwijs wordt voor die hulp de term *ondersteuning* gebruikt. De Samenwerkingsverbanden voor Passend Onderwijs moeten er voor zorgen dat voor ieder kind de juiste en de beste ondersteuning beschikbaar is. Omdat die ondersteuning dagelijks in de scholen plaatsvindt werken de samenwerkingsverbanden intensief met de scholen samen. Zo werkt ons Samenwerkingsverband SPPOH nauw samen met alle scholen voor primair onderwijs in de gemeenten Den Haag, Leidschendam-Voorburg en Rijswijk.

Basisondersteuning

De wet Passend Onderwijs gaat er van uit dat passend onderwijs voor ieder kind bij de school begint. De school is verantwoordelijk om voor elke leerling een goede onderwijsplek te bieden. Dit heet *zorgplicht*. Dat kan hulp zijn die iedere school in huis heeft. Denk bijvoorbeeld aan extra aandacht bij het leren lezen of rekenen, of een aanbod voor hoogbegaafde kinderen.

Het kan ook gaan om een *intensievere ondersteuningsbehoefte*. Dat gaat bijvoorbeeld over de begeleiding van kinderen met gedragsproblemen of van kinderen met lichamelijke of geestelijke beperkingen. Niet iedere school heeft hiervoor zelf de juiste deskundigheid in huis en kan er *extra ondersteuning* aangevraagd worden.

Mocht blijken dat een kind binnen het regulier onderwijs toch niet die begeleiding en ondersteuning kan krijgen die het nodig heeft dan kan hij/zij in aanmerking komen voor Speciaal (basis)Onderwijs.

In alle gevallen kan de Inspecteur S. de Vriesschool u hierbij passende oplossingen bieden.

Extra ondersteuning

Wanneer de *basisondersteuning* voor een leerling niet toereikend is kan worden gedacht aan de inzet van *extra ondersteuning*. Die kan binnen de school zelf voorhanden zijn als de school zich al in bepaalde ondersteuningsvragen heeft gespecialiseerd.

Wanneer dat niet het geval is kan bekeken worden of een school in de buurt kan helpen of er kan bij SPPOH een budget voor een *individueel arrangement* aangevraagd worden.

Voor meer informatie of hulp bij aanvraag kunt u contact met ons opnemen.

Individuele arrangementen

Een individueel arrangement is een op de behoefte(n) van de individuele leerling afgestemd pakket van onderwijs, ondersteuning en zo nodig zorg.

De schooldirecteur kan bij het SWV SPPOH een aanvraag indienen voor bekostiging van een individueel arrangement.

Hoewel SPPOH alleen voor de bekostiging van het ondersteuningsdeel van het arrangement aangesproken kan worden, wordt de aanvraag door SPPOH wel op de integrale inzet en afstemming van onderwijs, ondersteuning en zorg beoordeeld.

Een individueel arrangement moet maximaal aansluiten op de ondersteuningsbehoefte van de leerling. Daarbij wordt gekeken naar de volgende vijf vragen:

1. hoeveel aandacht en tijd heeft de leerling nodig?
2. welk onderwijsmateriaal past het beste bij de leerling?
3. wat moet er in de ruimtelijke omgeving gebeuren?
4. welke expertise heeft de leerling nodig?
5. welke andere instanties moeten betrokken worden?

Het SWV kan de volgende zaken bekostigen:

- Ondersteuning, interventies en expertise direct aan de leerling gerelateerd;
- Ondersteuning, interventies en expertise direct gerelateerd aan leerkracht en/of de groep van de leerling;
- Ondersteuning, interventies en expertise direct gerelateerd aan de ouders;
- Activiteiten om de ingebrachte kennis binnen de school te delen en te borgen;
- Overig (onderwijsmateriaal, kort verblijf voor observatie, onderzoek of crisisopvang buiten de eigen school voor zover niet door anderen bekostigd, extra inzet instrumenten).

In het schooljaar 2014-2015 kunnen individuele arrangementen *alleen* worden aangevraagd voor leerlingen die anders in aanmerking komen voor een toelaatbaarheidsverklaring SBO of SO.

Vanaf 1 augustus 2014 kunnen directeuren *zelf* individuele arrangementen en toelaatbaarheidsverklaringen (TLV) aanvragen bij het SPPOH.

Een TLV wordt aangevraagd voor plaatsing van een leerling op het SBO of het SO. De procedure en documenten die hiervoor nodig zijn, staan op de site van SPPOH www.sppoh.nl.

ONDERSTEUNING VANUIT EXPERTISECENTRUM INSPECTEUR S. DE VRIESSCHOOL

PRESENTATIES OVER

- Diverse syndromen en stoornissen (o.a. Down, Rhett, A.S.S., Prader Willy, Asperger).
- Executieve functies (de diverse aspecten die nodig zijn voor het effectief uitvoeren van een taak).
- Methoden, speciaal voor cluster-3 leerlingen zoals Leespraat (lezen voor leerlingen met syndroom van Down), geheugenstrategieën (passend bij meervoudige intelligentie), beelddenkers (ik leer anders), Rekenlijn (speciaal voor leerlingen met syndroom van Down). Toch nog leren lezen (methode voor zwaar dyslectische kinderen, ook geschikt voor cluster-3 leerlingen).

Doel:

Door meer kennis te hebben over de aard/oorzaak/methode/werkwijze worden er kansen gecreëerd om beter, en op een positievere manier om te gaan met de achterstanden. Niet kijken naar wat de problemen zijn, maar uitgaan van en werken aan kansen.

Resultaat:

Beter begrip en begeleiding voor de leerling.

Werkwijze:

Afhankelijk van de wens maken wij een presentatie op maat. Daarbij is de vraag van de school, de situatie in de groep en de specifieke leerling altijd het belangrijkste.

Doelgroep:

Team, leerkracht, IB

DEELNAME ZORGCOMMISSIE

Doel:

De mogelijkheden te bekijken voor de cluster-3 leerling en op maat advies bieden over de mogelijkheden in de verschillende situaties.

Werkwijze:

Een ambulante begeleider adviseert over de aanpak, waarbij de mogelijkheden van de leerlingen, met inachtneming van de beperking, worden gedaan. Dit kan leiden tot heel praktische adviezen, bijvoorbeeld van te gebruiken materialen en methoden, tot een theoretisch model dat in de praktijk kan worden gebracht. (bijvoorbeeld Meervoudige intelligentie, co-teaching). Ook kan er aangegeven worden welk nader onderzoek meer duidelijkheid zou kunnen geven.

Resultaat:

Advisering gericht op de behoeften van de cluster-3 leerling.

Doelgroep:

Team, IB

MATERIALEN EN METHODEN

- **Leespraat**

Deze "methode" is een manier van werken waarbij zeer jonge kinderen met Syndroom van Down op een globale manier leren lezen. De gedachte hierbij is dat het lezen en praten elkaar versterkt. Kinderen met DS hebben vaak juist hun beperking op spraakgebied en denken op een veel hoger niveau. Deze groep leerlingen neemt veel waar in gehelen en maakt minder gebruik van analyseren. Door deze manier van werken kunnen ze hun talenten laten zien aan de buitenwereld. Er zijn geen kant en klare werkbladen, al het materiaal gaat uit van de beleving van het kind.

- **Rekenlijn**

Deze manier van rekenen is uitgewerkt door dezelfde auteur als Leespraat. Ook hierbij staan de globale waarneming en het denken in gehelen centraal.

- **Toch nog leren lezen**

Deze methode met lees-en werkbladen, boeken en software is ontworpen voor zwaar dyslectische kinderen. Toch heeft de methode ook zeker zijn sporen verdiend bij de cluster 3 leerlingen.

- **Ik leer anders (beelddenken)**

Deze manier van werken leert mensen informatie op een visuele manier opslaan in plaats van een in het onderwijs vaak gebruikte auditieve manier.

- **Advies materialen**

Hierbij is uw vraag ons uitgangspunt, vanuit uw probleem gaan wij op zoek naar een passende oplossing.

- **Uitlenen materialen**

Wij hebben een bescheiden orthotheek op school, veel materialen zijn ter inzage of te leen. Op deze manier kunt u kennis maken zonder al te veel kosten te maken.

Doel:

Goede en bruikbare materialen, methoden en hulpmiddelen voor leerling.

Resultaat:

Betere begeleiding voor de leerling waardoor meer doelen bereikt zullen worden.

Werkwijze:

De medewerkers van ons expertisecentrum gaan uit van de mogelijkheden van de leerling, begeleiding en de groep. Wij sluiten bij voorkeur aan bij de doelen die er gesteld zijn in het plan dat gemaakt is voor deze leerling. Soms hoeven alleen de verwerkingsmethoden aangepast te worden, een andere keer wordt er aangepast materiaal gebruikt, dan weer een speciale methode, toegespitst op de beperking van de leerling.

Doelgroep:

Team, leerkracht, IB

OBSERVEREN VAN LEERLINGEN EN ADVISERING VAN LEERKRACHTEN

Doel:

Door de mogelijkheden van de leerling en leerkracht in kaart te brengen komen we samen tot een manier van werken in de groep die past bij de situatie op dat moment. Wij luisteren naar uw hulpvraag en gaan samen op weg om een oplossing te zoeken én te vinden. De aanpassingen kunnen op allerlei manieren plaats vinden, materiaal, klassenmanagement, ondersteuning etc. Er kunnen allerlei oplossingen uit rollen, bijvoorbeeld co-teaching, advisering voor aanschaf van materialen, deskundigheidsbevordering, overstap naar (V)SO.

Werkwijze:

Wij maken gebruik van de talenten van de betrokken personen en (kunnen) werken volgens de inzichten van Meervoudige Intelligentie.

Resultaat:

Een op maat gerichte oplossing passend bij de hulpvraag en de situatie.

Doelgroep:

Team, leerkracht, IB, leerling

CO-TEACHING, BEGELEIDING OP DE WERKVLOER, SHADOWEN LEERLINGEN

Doel:

Vergroten van de diverse manieren van aanpak van de leerling in de groep.

Resultaat:

Een blijvende vergroting van de handelingsvaardigheden van de leerkracht en het gedrag van de leerling.

Werkwijze:

Bij deze werkvormen staat het vergroten van de vaardigheden van de groepsleerkracht op de voorgrond. Door het van dichtbij kunnen ervaren hoe een cluster 3 leerling kan worden begeleid, kan de groepsleerkracht spiegelen en het gedrag kopiëren waardoor er een vergroting van het eigen instrumentarium zal ontstaan.

Doelgroep:

Leerkracht, leerling

AFNAME EN GEBRUIK SOCIOGRAM

Doel:

Inzicht krijgen in de plaats die de cluster-3 leerling in de groep heeft.

Resultaat:

Doordat de versterkende factoren rondom de leerlingen duidelijk zijn, kan er gezocht worden naar leerlingen die op sociaal gebied, maar ook als maatje, de leerling kunnen ondersteunen in het groepsproces.

Werkwijze:

Bij de (digitale) afname van het sociogram wordt er gekeken met welke leerlingen de cluster-3 leerling goed kan werken, spelen en contact heeft. Door gebruik te maken van deze factoren kan de leerling op een positievere manier zijn positie in de groep versterken en uitbouwen.

Doelgroep:

Leerkracht, IB

IK-PLAKBOEK

(voor leerlingen met een autistische spectrum stoornis)

Doel:

Inzicht krijgen in sterke vaardigheden en nog te ontwikkelen doelen.

Resultaat:

Samen met de leerling wordt er gekeken waar de leerling al goed in is, waar versterking nodig bij is.

Werkwijze:

Aan de hand van pictogrammen wordt er gekeken waar de leerling goed in is. Hierbij krijgen eigen vaardigheden in kaart brengen de eerste aandacht. Vervolgens wordt er gekeken naar de mensen met een ondersteunende functie rondom de leerling. Dit kunnen allerlei mensen zijn, ouders, leerkracht maar ook leeftijdgenoten.

Vervolgens wordt er aandacht besteed aan de vaardigheden die nog niet voldoende beheerst worden. Een aanrader!

Doelgroep:

Leerling

SCHOOL VIDEO INTERACTIE BEGELEIDING

Doel:

Handelingsbekwaamheid wordt vergroot en inzicht wordt verkregen in de interactie tussen leerkracht en leerling of leerlingen onderling.

Resultaat:

Omdat beelden meer zeggen dan woorden maakt deze begeleiding heel duidelijk waar goede kanten van de betrokkenen liggen en welke vaardigheden nog moeten worden uitgebouwd.

Werkwijze:

Onze ervaren en gecertificeerde VIB-er komt bij u opnamen maken en geeft specifieke adviezen voor cluster 3 leerlingen.

Doelgroep:

Leerkracht en leerlingen

HULP BIJ INVULLEN GROEIDOCUMENT

Doel:

Een document opstellen dat gebruikt kan worden bij een handelingsgericht arrangement.

Werkwijze:

Het digitale groeidocument is onderverdeeld in een aantal hoofdstukken die door school en ouders kunnen worden ingevuld. Het groeidocument heeft verschillende functies, waaronder het in kaart brengen van de belemmerende en bevorderende factoren van de leerling, onderwijs en opvoeding, de na te streven doelen en behoeften van de leerling, de school en ouders, de extra ondersteuning en de effecten daarvan (monitoren en evalueren).

Het groeidocument kan worden afgesloten als alle doelen zijn behaald en de extra ondersteuning niet meer nodig is. Zo wordt voorkomen dat gegevens die niet meer relevant zijn te lang met een leerling mee blijven gaan. Relevante Informatie kan wel worden meegenomen naar een volgend groeidocument.

Resultaat:

Een werkbaar document om de vele aspecten rondom een leerling in kaart te brengen en te volgen.

Doelgroep:

IB

HULP OPSTELLEN ONTWIKKELINGSPERSPECTIEF

Doel:

In dit perspectief staat onder andere wat het doel is, dat met de extra inzet beoogd wordt. Dit document wordt door de school opgesteld, in overleg met de ouders. Ons expertisecentrum biedt u hulp aan om de juiste doelen te kiezen om te komen tot een praktische uitvoering.

Resultaat:

Duidelijke adviezen voor de praktische begeleiding van de leerling.

Werkwijze:

Na dossieranalyse wordt er een actueel document opgesteld waarbij (afhankelijk van de leeftijd van de leerling) ook een uitstroombroef kan worden opgesteld.

Doelgroep:

IB

PEDAGOGISCH DIDACTISCH ONDERZOEK (BIJ KLEUTERS)

Doel:

Inzicht krijgen in de didactische vaardigheden van een leerling.

Resultaat:

Duidelijk inzicht in het niveau van de leerling, waarbij er aangegeven wordt op welk niveau de leerling begeleidt moet worden.

Werkwijze:

Afhankelijk van de hulpvraag worden er toetsen en onderzoeken afgenomen om kwantitatieve en kwalitatieve gegevens te verkrijgen. Het onderzoek geeft inzicht in de didactische vaardigheden van de leerling. Hierop kan de begeleiding daadwerkelijk worden afgestemd en de vorderingen gemeten/ vastgelegd worden.

Doelgroep:

Leerkracht, IB, leerling

INTELLIGENTIEONDERZOEK

Doel:

Vaststellen van de cognitieve mogelijkheden van een leerling met een grote ontwikkelingsachterstand en concrete handelingsadviezen geven voor de begeleiding van de leerling.

Resultaat:

Een onderzoeksverslag met concrete, handelingsgerichte adviezen. School en leerkracht kunnen hiermee het onderwijsaanbod beter laten aansluiten bij de mogelijkheden en sterke kanten van de leerling.

Werkwijze:

Onze psycholoog of orthopedagoog neemt het onderzoek af, schrijft de rapportage en bespreekt het rapport met ouders, leerkracht en rugzakbegeleider.

Doelgroep:

Leerkracht, IB, leerling

- **Kids' skills-oplossingsgerichte coaching (ontwikkelingsleeftijd (4-12))**
Met deze methode wordt er weinig stilgestaan bij de problemen maar worden de niet-gewenste situaties gezien als een gebrek aan geleerde vaardigheden. In 15 stappen wordt er aan één doel gewerkt.
- **Mission Possible-oplossingsgerichte coaching (ontwikkelingsleeftijd 12-20)**
Deze manier van werken wordt gebruikt voor oudere kinderen om problemen om te zetten in vaardigheden. Deze methode gaat van dezelfde principes uit als Kids' skills.
- **Parents skills (oplossingsgerichte coaching voor ouders)**
Deze training kan gegeven worden aan ouders om op een positieve manier het probleemgedrag van hun kind te leren ombuigen door het aanleren van vaardigheden.
- **Kindgesprekken**
Gesprekken met de leerling over het algemene functioneren op de school, groep of met zijn of haar beperking.
- **Teken je gesprek**
Teken je gesprek is een interactieve, visuele gespreksmethode voor begeleiders van kinderen (vanaf ongeveer acht jaar), jongeren en volwassenen. De methode stimuleert het zelfoplossend vermogen van jong en oud. Zij ondersteunt en visualiseert oplossingsgerichte werkwijzen en is goed te gebruiken naast bijvoorbeeld cognitieve gedragstherapie en methodes als Kids' Skills en Mission Possible, RET en NLP. Deze methode is erg bruikbaar voor kinderen met A.S.S., ADHD etc.
- **Coaching voor leerkrachten en IB-ers**
Rondom de begeleiding van een cluster-3 leerling zijn er vaak veel vragen. Het is dan noodzakelijk om dan je vragen te kunnen stellen aan iemand met ruime praktijkervaring. De medewerkers van onze dienst werken ook vaak als groepsleerkracht. Zo kunnen ze u vanuit de praktijk adviseren met praktische oplossingen.

Doel:

Inzicht krijgen in de problematiek waarbij steeds samen gezocht wordt naar een bruikbare oplossing.

Resultaat:

Door een denkbeeldige spiegel voor te houden krijgt de gecoachte (leerling of leerkracht) meer inzicht in zijn of haar handelen.

Werkwijze:

Bij ons expertiseteam zijn er verschillende soorten coaching mogelijk. Dit is geheel afhankelijk van de situatie, mogelijkheden en vraagstelling.

Doelgroep:

Team, leerkracht, IB, leerling

LOGOPEDISCH CONSULT

Doel:

Inzicht krijgen of logopedische interventie is geïndiceerd.

Resultaat:

Duidelijkheid wat betreft vervolgtraject (behandeling vrijgevestigde logopedist/ advies ouders/advies school).

Werkwijze:

Beknopte logopedische screening met schriftelijk verslag en eventueel mondelinge toelichting.

Doelgroep:

Leerkracht, IB, leerling

GEHEUGENONDERZOEK EN GESPREK BIJPASSENDE LEERSTRATEGIEËN

Doel:

Op welke manier kan de leerling de informatie het meest effectief opslaan?

Resultaat:

Door gebruik te maken van de meest sterke kant van het geheugen van de leerling, kan de informatie beter en sneller onthouden worden.

Werkwijze:

Bij dit onderzoek wordt er gezocht naar de sterkste kant van het geheugen van de leerling. Dit is vooral van belang als de lesstof niet goed opgeslagen wordt in het geheugen. Leerlingen begrijpen dan de uitleg vaak wel maar lijken de volgende keer alles vergeten te zijn.

Doelgroep:

Team, leerkracht, IB, leerling

GEDRAGSVRAGENLIJSTEN INVULLEN EN BEOORDELEN

Doel:

Het gedrag van de leerling genormeerd weergeven zodat het bruikbaar is bij verder onderzoek en/of diagnosticering.

Resultaat:

Objectieve normering van het gedrag van de leerling.

Werkwijze:

Wij scoren, al dan niet samen met u, de benodigde gedragsvragenlijst is. Enkele voorbeelden hierbij kunnen zijn de SRZ (Sociale redzaamheid), SCOL (sociale competentie observatielijst), SEV (sociaal-emotionele vragenlijst) en de SVL (Schoolvragenlijst).

Doelgroep:

Leerkracht, IB, leerling

Informatieve sites:

www.sppoh.nl • www.swvzhw.nl • www.passendonderwijs.nl

Bij vragen kunt u contact opnemen met ons Expertiseteam:
070 - 448 31 30

Inspecteur S. de Vriesschool (afdeling SO)

Heliotrooplaan 35
2555 MA Den Haag
Tel: 070 - 448 31 30

Inspecteur S. de Vriesschool (afdeling VSO)

Esther de Boer van Rijklaan 80
2597 TJ Den Haag
Tel: 070 - 309 96 11

EXPERTISECENTRUM

Inspecteur S. de Vriesschool

administratie@inspecteurdevriesschool.nl
www.inspecteurdevriesschool.nl